

Skriftlige redegørelser

(Redegørelserne er optrykt i den ordlyd, hvori de er modtaget).

Kommunalpolitisk redegørelse af 6/5 97.

(Redegørelse nr. R 19).

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

1. Indledning

De offentlige velfærdsydelse er til debat i disse år.

Der stilles krav om kortere ventelister til børnepasning og sygehusbehandling. Om større kvalitet i uddannelserne og generelt i den offentlige sagsbehandling. Om mere hensyntagen til den enkelte borger. Samtidig sætter hensynet til en ansvarlig økonomisk udvikling grænser for den samlede vækst i den offentlige sektor.

Kommuner og amtskommuner indtager en central placering i denne debat. For kommunalbestyrelser og amtsråd står for hovedparten af de fundamentale velfærdsydelser: Børnepasning, folkeskole- og gymnasieundervisning, sygehusbehandling og ældreomsorg samt indsatsen i forhold til samfundets svageste.

Kommunernes og amtskommunernes måde at varetage disse opgaver på er derfor afgørende for, hvordan de offentlige velfærdsydelser produceres og opfattes.

Udfordringen i de kommende år består i at udvikle vores velfærdssamfund, så det i endnu højere grad lever op til vores ønsker og behov, uden at sætte den gunstige økonomiske udvikling over styr.

Som et bidrag til virkeliggørelsen af disse mål har regeringen igangsat projekt »Danmark som foregangsland«. Projektet indeholder et strukturovervågningssystem, internationale sammenligninger og perspektiver for de offentlige investeringer.

Det er et projekt for hele Danmark. Hermed får projektet også betydning for forholdet mellem staten og den kommunale sektor. Med projektet vil nye temaer blive taget op og naturligt indgå i regeringens årlige forhandlinger med de kommunale parter om den kommunale økonomi.

Udvælgelsen af de konkrete temaer er i sig selv en politisk beslutning. For regeringen gælder det om at sikre den fortsatte udvikling af det danske velfærdssamfund. Men det »politiske

målebånd«, der skal bruges til at vurdere den konkrete løsning af de enkelte opgaver må nødvendigvis afhænge af, om det er staten eller kommunerne/amtskommunerne, der står for opgavevaretagelsen. For kommunerne og amtskommunerne gælder jo, at det lokalpolitiske mandat indebærer, at de kommunale beslutninger må vurderes i forhold til de lokale ønsker og behov.

Sigtet med denne kommunalpolitiske redegørelse er på baggrund heraf at belyse, hvilke udviklingstendenser og krav dette stiller kommunerne og amtskommunerne over for.

2. Kommunestyret

Ansvar for hovedparten af de borgerrettede velfærdsydelser er som allerede nævnt placeret hos kommunalbestyrelser og amtsråd. Det gør det muligt for borgerne at deltage i – og øve direkte indflydelse på – beslutninger, der vedrører deres eget geografiske område. Afstanden mellem myndighed og borger bliver ikke for lang.

Kommunestyret med over 5.000 folkevalgte i kommunalbestyrelser og amtsråd og med et trods alt stort antal aktive i de lokale partiforeninger er i sig selv med til at sikre og styrke demokratiet. De politisk aktive gør det politiske system nærværende – mange har en kommunalpolitiker i deres omgangskreds. Dermed er det lokalpolitiske arbejde også med til at synliggøre mulighederne for at præge udviklingen gennem aktiv deltagelse i det politiske liv.

Det er en vigtig demokratisk funktion i vores samfund, der udfyldes af kommunestyret.

Dette skal ses i sammenhæng med den tætte forbindelse, som kommunestyret giver mellem fastsættelse af serviceniveauet og finansieringen heraf. De kommunale råd i Danmark er tillagt et betydeligt selvstændigt råderum i varetagelsen af de opgaver, de har ansvaret for. Det danske kommunestyre er med den fri skatteudskrivningsret på et meget betydeligt skattegrundlag endvidere sikret en i international målestok meget stor økonomisk selvstændighed. Herudover er der siden kommunalreformen sket en omlægning af de statslige tilskud fra refusioner til generelle tilskud (bloktilskud). De statslige refusionsordninger udgør i dag kun knapt 8 pct. af den kommunale sektors samlede finansiering. Kommuner og amtskommuner råder dermed over betydelige midler, der ikke på forhånd er »øremærket« til bestemte formål. Samtidig er der i lovgivningen givet kommuner og amts-